1846. N°. 156.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

WOENSDAG, 30 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nummers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 26 December.

Tot Tweeden Praeceptor aan het Stedelijk Gymnasium alhier, is door den Ed. Achtb. Raad benoemd Dr. M. de Vries.

Door deze benoeming is nu het getal der Onderwijzers aan het Stedelijk Gymnasium voltallig; bestaande uit de HH. W. H. D. Suringar, Dr. in de Letteren, Rector; W. Pluygers, Dr. in de Letteren, Conrector; A. Hecker, Dr. in de Letteren, Eerste Praeceptor; M. de Vries, Dr. in de Letteren, Tweede Praeceptor; J. de Vlaam, Dr. in de Wis- en Natuurkunde, Eerste Onderwijzer in de Wiskunde; J. A. C. Oudemans, Cand. in de Wijsbegeerte, Tweede Onderwijzer in de Wiskunde; J. Groen, Dr. in de Letteren, Onderwijzer in de Fransche Taal; W. Fleming, Lector aan de Hoogeschool alhier, in de Engelsche, en C. A. X. G. Siehrer, Dr. in de Letteren, in de Hoogduitsche Taal.

— Op den morgen van den 27sten dezer om half negen ure, zagen wij op de Oude Vest nabij de Scheistraat, het zonderlinge afschuwelijke schouwspel van een hond die een menschenhoofd in den bek droeg. Volgden hij, door ons opgejaagd, liet vallen, en nu bleek het een ontleed hoofd te zijn, van hetwelk de hersenpan was afgenomen en de onderlip was doorgesneden. Naar gaven wij ons naar de poort van het Elizabeths-Gasthuis, keken door een ster en zagen daar het lijchaam aan hetwelk waarschijnlijk het hoofd zal behoord hebben, liggen. Hoewel wij de ontleedkunde op hoogen prijs schatten, heeft zoo iets ons toch zeer verontwaardigd. Al heeft de ziel het lijchaam verlaten, en geneeskundigen hunne leeringen uit hetzelve getrokken, blijft het toch betamelijk den mensch aan de aarde weder te geven, in plaats van zijn lijk een prooi van honden te doen worden, en het tot afschuw van ieder weldenkende door de straten te zien rondslepen.

De inzenders dezes stellen zich voor de waarheid van het voorgevallene verantwoordelijk, zij vertrouwen dat malatigheid de oorzaak van dit ongewoon voorval mag wezen, niet kunnende veronderstellen dat zulke zou geschied zijn met medeweten van de personen die tot dit Collegie in betrekking staan.

(Ingezonden.)

— Wij ontvingen dezer dagen een uitgebreide memorie van 15 landbouwers of grondeigenaars in de prov. Groningen tot behoud van den graanwet gedagteekend 8 Febr. 1845, en nog eene, inhoudende bezwaren tegen de voorgedragene wijzigingen in de thans bestaande graanwet, zonder dagteekening, maar waarvan uit een stuk in de *Groninger Cour.* van 25 dezen blijkt, dat dit nog ouder is en van het jaar 1844 dagteekent.

De stellers beklagen zich over de wijze waarop in vele dagbladen van adressen tegen de graanwet melding is gemaakt, en noodigen de voorstanders van vrijen graanhandel uit om die genoemde stukken te wederleggen. Wij betreuren het dat die landbouwers zoo zeer door kwalijk begrepen eigenbelang verblind zijn, dat ze na zoo langen tijd nog voor hun verkeerd stelsel willen te velde trekken. Wat zou de mensch trachten zich af te sluiten, daar het zoo overtuigend blijkt dat de Schepper juist door de verschillende voortbrengselen over de aarde te verdeelen, de verspreiding en verbroederding van het menschdom over de geheele aarde ten doel heeft.

Alle begrensd dat tot belemmering en afsluiting leidt, is noodwendig verkeerd, want de zedekundige grondslag deugt niet, en een staatkunde die tegen de Christelijke zedekunde strijdt, is op een zandgrond gebouwd, vroeg of laat zal ze bezwijken. Bekrompen eigenbelang dat het verstand benevelt en schijn voor wezen doet aannemen, zal verdwijnen voor hooger licht, en schamen zich voorname staatslieden niet van die dwaling terug te komen, dat dan de weinigen die nog onroostbaren troost in beschermende wetten zoeken, die hersenschimmen laten varen en liever leeren erkennen, dat de handel dan de meeste vruchten voor algemeene welvaart draagt, als dezelve wordt vrijgelaten en geene andere belastingen kent dan zeer matige bijdragen tot de onvermijdbare stijving van 's lands kas, en dat nog wel onder de minst mogelijke formaliteiten, geen gering noodzakelijk kwaad bij heffing van regten.

— Volgens de uitvoerige Staten door den Baron Melvill van Carnbée opgemaakt en in den *Moniteur des Indes* geplaatst, bestaan onze overzeesche bezittingen in Asia, Afrika en America, eene oppervlakte van 26,509 geographische mijlen, met eene bevolking 15,105,100 zielen. Daarvan komen alleen op de O. I. bezittingen 25,872 geogr. mijlen met 15,007,000 inwoners. Onder deze opgaven is niet gerekend het gedeelte der kust van Nieuw-Guinea, dat als Nederlandsch erkend is en waarvan de bevolking op 200,000 zielen wordt berekend.

— Wij vonden in de tweede uitgave van het *Alg. Handelsblad* van Maandag ll. het onderstaande stuk, van hetwelk het laatste gedeelte van het opschrift ons aanspoorde ter overneming, daar wij er zoo veel in vonden dat van algemeene toepassing is en algemeene behartiging verdient:

Wat te doen voor Armen te Amsterdam en elders? Bedelbrieven. Vele zijn van bedrijvers van profession, van dronkaards, enkele ook van waardige armen; in beide gevallen verdient het *ontzegd*; om noovel een braaf gezin te helpen, als een verwilderd huishouden tot welstand en deugd terug te brengen.

Afschaffing-Genootschap. Ziet gij een beschonken vader door zijn vierjarig kind naar huis geleiden, zoo als ik zag, *leert* gij bij onderrinding die bron van armoede en ellende in de gezinnen zoo wordt zelf lid, geef het voorbeeld en wek *overtuiging* (den eenigen waarborg tot voortdurende onthouding); als de verslaafde de vergadering bijwoont, de traktaatjes leest, die hij *gratis* ontvangt, zal hij zich niet onttrekken; de voorbeelden spreken luid.

Hulp en Toespraak. Wij bedoelen hiermede de vereeniging van stoffelijke met zedelijke hulp, zoo als daartoe spijs, turf, kleeren, dekking eensdeels en anderdeels de *Bewaarscholen voor Armen* dienen. Mogt men er eens eene bijv. te Amsterdam in de Nes, het Fransche Pad, de Duivelshoek, enz. oprigten! Voorts diene daartoe huur-, leer-, avond-, Zondags- en herhalingscholen, ook *leesbibliotheken*, of verzamelingen van geschriften dienstig ter ontwikkeling van godsdienst en zedelijk gevoel onder de armen. Ieder armen-patroon of patrones legge er zich op toe. Men nadere ook zelf den arme in zijne woning, men zie en oordeele bij dit *bezoeken*, of het geen doel treft, als men de armoede *zien* om haar te *kennen*.

Weldadige inrigtingen. Door deze te ondersteunen, doet men *zeker* goed, helpt tevens velen tegelijk, en doet men zijn voordeel met de ondervinding die deze instellingen zich hebben verworven.

Landverhuizers. Doet zich een landverhuizer bij u op, zoo verschaf hem werk bij de inrigting voor den *Vrijgeven der Spaarzamen Armoedebank*, voor f 6.50 behoudt gij hem en zijn geld; adressen bij den Heer de Roever, over het Stadhuis. Het is mij zoo geheurd; de reis naar Amerika is nu uitgesteld.

Spaarbank. Zij bestaat alhier tot heden voor burgerlieden alleen bij de Doopsgezinde Diaconie. Mogten alle armbesturen zo bezitten voor hen, die zomers nog iets te sparen hebben! Zoo dronde *vóórkomt* men veel gebrek en bezit meteén een goeden toets, of de *wil* goed zij.

Lombard en Pandjeshuizen. Schenk iets, om na onderzoek, voor den door ziekte of ramp uitgeputten stadgenoot een nóódig kleedingstuk te lossen, of vraag op de *eerstaan* lombardbriefjes het *overschot* van hetgeen het pand soms meer heeft opgebragt, dan er op beleend was. Doe ze naaien bij de inbrenging of aan de Groote Bank.

Zieke Kinderen der Armen. Daarbij krimpt mij het hart. Stel het Gasthuis door gift of legaat in staat, zoo als de voorvaderen deden, om nog méér te doen, ook in dit opzigt.

Verkoop geen oude Kleêren, maar schenk ze den armen Straatbedelaars. Zijn het kinderen, doe ze op een bewaarscholen; denk nooit dat *kan* niet, niets is onmogelijk met opzien naar boven!

Eindelijk, uit geene meening, dat *alle* armen schuld hebben aan hunne ellende, en evenmin meen niet, dat men ooit de armoede *geheel* weg kan nemen. Beide hebben wij dikwerf hooren beweren, beide leidt tot een ongunstig resultaat: maar *dat* is zeker, dat wat wij aan geld of goed bezitten, geleend goed is en dat er een deel van behoort aan den arme, hem toegebragt op eene doeltreffende wijze, met onbekrompenheid, liefde en zonder verflaauwing.

— De *Evangelische Kerkbode* deelt, in haar laatste nommer, eenige bijzonderheden mede wegens de handelingen van de Reunie der Waalsche Kerken, in Augustus te Leeuwarden gehouden.

Het Voorzitterschap werd bekleed door den Wel Eerw. Heer Merkus, Predikant te Amsterdam, en de Openingsrede gehouden door den Wel Eerw. Heer van Goens, Predikant te Rotterdam, naar Hebr. XIII vs. 8: *Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde tot in eeuwigheid.*

Bij de telling der Waalsche gemeenten is gebleken dat aan het einde des verlogen jaars 27 gemeenten uit 5,632 leden bestonden.

Aangaande de Kerken der Waldenzen in de valleijen van Piëmont, bevat de Commissie dat de daaraan in 1845 verleende onderstand ƒ 13,032.8 heeft bedragen. De Waldenzer studenten, zoo te Genève als te Lausanne, derzelve ondersteuning genieten, hadden zich die bij voortduring waardig gemaakt, en door de Commissie was besloten gelijke gratificatien aan die van Neuchatel te verleenen. In de gasthuizen van la Tour en Pomaret werden gedurende het verleden jaar 228 zieken verpleegd. De examens der leerlingen aan de latijnsche scholen hadden voldoende uitkomsten opgeleverd; 2 hunner zijn naar de Zwitsersche akademiën gegaan, en 13 nieuwe scholieren aangenomen. Het getal der kinderen in de scholen der gemeenten en gehuchten was tot 4,849 geklommen. Het Evangelisch toevlugtsoord strekt meer en meer ten zegen, en zal weldra alle ondersteuning van buiten kunnen missen. Over het algemeen is de burgerlijke en godsdienstige toestand in de Evangelische valleijen verblijdend. De Koning van Sardinië blijft aan zijne Protestantsche onderdanen, die hem daarom verzoeken, bescherming en begunstiging verleenen.

— In ons nommer van 28 Oct. gaven wij een kort verslag van een werk getiteld: *Intrigues dévoilées, ou Louis XVII dernier roi légitime de France, décédé à Delft le 10 Août* 1845 par Mr. Gruan de la Barre *ancien proc. du roi*, waarvan toen de eerste aflevering was uitgekomen, welke behalve het eerste hoofdstuk een gedeelte van het 2de bevatte, onder het opschrift *l'Autriche et l'Angleterre*. Thans is de 2de aflev. verschenen, in welke dat tweede hoofdstuk, loopende over de handelwijze der groote Mogendheden ten opzigte der Koningsgezinde partij in Frankrijk, wordt ten einde gebragt, van bl. 81—105.

Op bl. 106 begint het derde hoofdstuk onder het opschrift LOUIS XVIII ET ROBESPIERRE, in hetwelk, tot bl. 160 waarmede deze aflevering, maar nog niet dit hoofdstuk eindigt, de schrijver zich met den eerstgenoemde bezig houdt, zijn gedrag in vele bijzonderheden aangaande, tot bewijs dat Lodewijk XVIII er op uit was om zich ten behoeve van zijnen stam van de Kroon meester te maken. Hiermede tot de tijden van de eerste beginselen der omwenteling genaderd, verwachten wij in een volgende aflevering de beschouwing van Robespierre.

's GRAVENHAGE, 28 December.

Heden morgen zijn de vijf personen, die morgen te Dordrecht hunne straf zullen moeten ondergaan, van het Huis van Burgelijke en Militaire verzekering alhier, met rijtuigen, onder behoorlijk geleide, naar die stad vervoerd geworden. Men vernoemt dat een hunner, die tot dusverre zijne schuldpligtigheid ten stelligste had ontkend, in de laatste dagen tot volle bekentenis is gekomen en verklaard heeft, dat zoowel hij als de overige veroordeelden, wel degelijk de schuldigen waren. Men verzekert voorts, dat de krachtige toespraken van den Wel Eerw. Heer Ruitenschild, Predikant te dezer stede, alsmede van den Heer Mr. Philipse, Voorzitter van de Commissie van Administratie over de gevangenis, de meeste der schuldigen tot ootmoed en tot onderwerping hebben geleid en tot afsmeeken van de Hemelsche genade hebben gebragt.

— In het volgende jaar zal alhier weder eene tentoonstelling van voortbrengselen van schilder-, teken-, graveer-, bouw- en beeldhouwkunst, door levende meesters vervaardigd, worden gehouden, welke tentoonstelling den 17den Mei geopend en den 12den Junij gesloten zal worden.

29 December.

In de Zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden, heeft Z. Exc. de Minister van Financiën, op last des Konings, aangeboden de ontwerpen van wet, tot making der Staatsbegrooting voor de jaren 1848 en 1849, benevens de voordragt van wet, tot aanwijzing der middelen om in 's Rijks uitgaven te voorzien.

Uit die aanspraak is gebleken, dat 's Rijks Financiën zich in eenen gunstigen toestand bevinden; dat er noch over het afgeloopen tijdperk eenig tekort bestaat, noch de toekomst met eenig te kort wordt bedreigd; dat er over 1845 en 1846 geene te korten, maar veleer overschotten zullen aanwezig zijn; dat men in de aangeboden ontwerpen de grootste zuinigheid heeft in acht genomen, dat men wederom besparing heeft gemaakt, en dat de begrooting van uitgaven voorgesteld wordt, voor 1848, ƒ 71,573,186.76, en voor 1849, ƒ 71,177,716.16; dat de onderscheidene noodzakelijke uitgaven op de begrootingen zijn gebragt; dat de raming der middelen voor 1848 en 1849 zoo laag mogelijk is gesteld; dat men over de beide jaren gerekend heeft eene som van ƒ 300,000 te kunnen [illegible] van schuld te gebruiken, en dat men hoopt op dien weg te zullen voortgaan.

Z. Exc. heeft zijne rede besloten met eene schildering van den bloei van alle bronnen van welvaart hier te lande, inmers over het algemeen genomen in vergelijking met den toestand van anders Staten.

Z. Exc. heeft vervolgens namens den Koning verklaard, dat de belangen der schuldeischers van den Staat in overweging genomen zijn, doch dat men daaruit geene aanleiding gevonden heeft, om dit jaar eenig bepaald voorstel daaromtrent te doen.

De vergadering is tot onbepaalden tijd uiteengegaan.

AMSTERDAM, 28 December.

Naar men vernoemt heeft het aan Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, behaagd, onder dankzegging voor het aan H. D. toegezonden exemplaar van het Verslag van het Nederlandsch Genootschap: *Tot zedelijke verbetering der Gevangenen*, over het jaar 1845, aan Hoofdbestuurders van hetzelve, als een blijk van zijne bijzondere goedkeuring aan en belangstelling in de bemoeijingen des Genootschaps, en ten behoeve van hetzelve, te doen toekomen de belangrijke gift van ƒ 200.

— Het getal der zieken in de beide gasthuizen is verleden week weder verminderd; in de vorige was dit getal 1624, thans is het 1596; ingebragt waren van 19 tot 25 December 170.

— Met den trein die Zaturdag ll., van hier naar 's Hage is vertrokken, is aan het [illegible] aan de Zijlweg boven Haarlem, een droevig ongeluk voorgevallen. De wachter, die waarschijnlijk verzuimd had om het hek in tijds te openen, heeft daardoor den dood gevonden, doordien het hek door de machine werd opengereden en hij daardoor in de naven gelegen bermsloot geworpen, waar hij levenloos is uitgetogen. Men vermoedt, dat hij door den schok van het hek reeds gedood is geworden, en zoo in het water geslingerd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

GRIEKENLAND.

ATHENE, 15 December.

De Engelsche Gezant had onlangs aan onzen Minister van Buitenlandsche Zaken de volgende nota doen toekomen:

»Terwijl ik mij op uw schrijven van 10 September beroep, waarbij gevoegd was een afschrift van een schrijven des Heeren Kolettis aan den Heer Mussurus, Gezant der Verhevene Porte te Athene, waarin eerstgenoemde zich beklaagt over de maatregelen die naar zijn oordeel aangewend zijn, om naar Griekenland verhuisde Kandioten te misleiden en hen tot den terugkeer naar hun vaderland te bewegen, ga ik uit van het beginsel, dat al degenen die zich in Griekenland ophouden, zonder onderscheid of zij reeds sedert langeren tijd aldaar gevestigd geweest of uit eenig gedeelte van Turkije derwaarts verhuisd zijn, het onbetwistbare en onverkorte regt bezitten, om Griekenland te verlaten, wanneer het hun goeddunkt. Toen de drie mogendheden het koningrijk Griekenland stichtten, hebben zij een vrijen Staat willen stichten, maar geene gevangenis. Het is natuurlijk dat de Grieksche regering niet gaarne ziet dat Grieken liever naar Turkije verhuizen dan in Griekenland blijven; maar het is de eigen schuld der Grieksche regering wanneer hare onderdanen aan het eerste de voorkeur geven. Wanneer de Grieksche Ministers in hun stelsel eener slechte regering volharden, en wanneer bij dat slechte beheer der landsaangelegenheden roof, moordtooneelen en doodslag toenemen omdat zij strafeloos blijven; wanneer noch de bezittingen noch het leven van vreedzame en vlijtige ingezetenen veilig zijn, dan zou het onderdaan bevreemding moeten wekken als degenen die het koningrijk Griekenland kunnen verlaten, desniettegenstaande langer in hetzelve verkozen te blijven. Ik wensch dat gij aan den Heer Kolettis langs den officiëlen weg een afschrift van dit mijn schrijven doet toekomen."

Thans heeft onze Minister Kolettis een antwoord op die nota openbaar gemaakt, waarin hij, eerst aantoonende, dat ieke Griek volkomen vrijheid heeft, om zoo hij wil, het land te verlaten, aldus vervolgt:

»Gemakkelijk zult gij bevroeden hoe aangenaam het mij zou wezen, indien ik mijn antwoord op de mededeeling die gij gelast waart mij te doen, tot het bovenstaande kon bepalen; doch de Grieksche regering is niet alleen geregtigd maar ook verpligt om op de nadrukkelijkste wijze beschuldigingen van zich af te keeren, die hoewel afkomstig van de zijde eener bevriende regering, echter eene aanranding zijn van de eer eener kroon en eens lands, op wier waardigheid en onafhankelijkheid de mogendheden prijs moeten stellen, die zoo grootmoedig tot de stichting daarvan hebben bijgedragen.

Neen! de straatrooverijen, de gewelddadigheden, de vermoordingen, de sluipmoorden worden in Griekenland niet aangemoedigd, doordien zij strafeloos blijven. Overal en altijd, en in weerwil van talrijke belemmeringen, heeft de bepaalde wil der regering aan de wetten kracht verleend. Leven en bezittingen der vlijtige en vreedzame ingezetenen zijn in het land beveiligd; de vooruitgang van handel en landbouw bewijst het. Wie zou er aan kunnen twijfelen, dat, bijaldien de staat van zaken zoodanig ware als lord Palmerston gelooft en zegt, talrijke getuigen, de geloofwaardigste getuigen zouden opstaan om met dezelfde standvastigheid, waarmede zij eene zeer beklagenswaardige dwaling bestrijden, zulk eene waarheid aan het licht te brengen. Terwijl ik mij haast om een antwoord te eindigen, waartoe de regering van Z. M. den Koning van Griekenland op eene zoo onbillijke wijze genoodzaakt is geworden, zonde ik in haren naam, in naam der gewigtigste belangen, de regering van Hare Groot-Brijannische Majesteit willen bezweren om zich niet te laten vervoeren tot beschuldigingen waarvan de gestrengste onpartijdigheid dadelijk de ongegrondheid inziet. Ofschoon de Grieksche regering het smartelijke gevoel uitdrukt, hetwelk de depêche waarop ik de eer heb te antwoorden, haar heeft veroorzaakt, verzekert zij bij herhaling met hoeveel dankbaarheid zij welwillende raadgevingen zou aannemen; die erkentelijkheid zou even groot zijn als de regtmatige smart is, die zij gevoelt nu zij beschuldigingen moet afwijzen, die de eer der natie, des Konings en zijner regering zoo grievend aanranden."

ITALIE.

ROME, 10 December.

Den vorigen nacht heeft een zwaar onweder gewoed, vergezeld van hevige stortregens, waardoor de Tiber buiten zijne oevers is gerezen, en een groot gedeelte der stad en van het omliggend land onder water heeft gezet. Er is eene groote uitdeeling van brood en vleesch gedaan aan de behoeftigen, waardoor krachtig is medegewerkt tot handhaving der rust.

12 December.

Ofschoon de Tiber heden nog niet geheel binnen zijne oevers is teruggekeerd, blijft echter het water vallende. De verwoestingen door hetzelve aangerigt zijn groot; de rivier voerde onderscheiden lijken van menschen, benevens koeijen, schapen, huisraad en akkergereedschap zeewaarts heen. Hier is slechts één mensch om het leven gekomen.

— Thans is de Commissie vergaderd tot het vervaardigen van een nieuw wetboek, waarbij het Code Napoleon tot grondslag zal liggen, met inachtneming van de bijzondere behoeften des volks.

NAPELS, 8 December.

De gansche bezetting van deze stad trok heden volgens jaarlijksch gebruik naar het Campo om eene feestelijke dienst bij te wonen ter eere van de Maagd Maria, als Beschermvrouw van het leger.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 20 December.

De molen tot het malen van allerlei stoffen, eene uitvinding van den Amerikaan Wolff, is in de Keizerlijke munt alhier door eene Commissie aan eene strenge proefneming onderworpen, en heeft uitkomsten opgeleverd, die de stoutste verwachtingen overtreffen. Een centenaar graauwe kwarts was in 5 minuten tot het fijnste meel gemalen, en nat gemaakte indigo was in cène minuut als boter geworden; een centenaar loodwit was in één uur verbrijzeld, terwijl 20 stampers hiertoe een geheelen dag noodig hebben, van verkalkte beenderen verwrikte de machine in één uur dezelfde hoeveelheid, als waartoe 4 stampers 2 volle dagen werk hebben. De ijzergieterij van Prins Metternich te Plasz in Bohemen heeft, in overeenkomst met den gepatenteerden uitvinder, de levering dezer molens op zich genomen, waaraan dus de bestellingen moeten gedaan worden. Door eene algemeene invoering dezer machine zou de landbouwer niet meer afhankelijk zijn van den molenaar, en zou de mededinging in het ter markt brengen van meel zeer vermeerderen, daar ieder landman zijn koorn zelf zoude kunnen malen, hetgeen voorzeker slechts op het voordeel der verbruikers zoude uitloopen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 24 December.

Het gebrek en de nood klimmen hier dagelijks, en ten gevolge van dien, het getal der misdaden tegen het eigendomsregt en zelfs de gewelddadige beroovingen. In de maand November zijn hier 400 diefstallen en inbraken en verscheiden rooverijen aangegeven geworden. De diergaarde wordt dikwijls halve 's avonds en 's nachts door talrijke militaire patrouilles doorkruist. Door de gestrenge koude alle openbare werken liefst doen staken, vermeerdert het getal broodeloozen werklieden gedurig, en men vreest, dat de openbare veiligheid nog meer bedreigd zal worden.

BRESLAU, 16 December.

De Vorst-Bisschop, vroeger Officier in Pruissische dienst, heeft aan de Monniken in zijn Bisdom verboden meubelen tot gemak of weelde te gebruiken, en de lijfwinder spijzen op een zeer mageren voet teruggebragt.

Gisteren avond is op den spoorweg tusschen Haynau en Liegnitz een belangrijk ongeluk gebeurd, daar de van Frankfort komende trein tegen dien welke van hier kwam stiet. Beide machines zijn aanmerkelijk beschadigd. Eene coupé van de eerste klasse is vermetigd; hierin zaten tot aan het laatste station eene dame en haar echtgenoot. De eerste gevoelde eene groote bezorgdheid, en bad haren gemaal extra post te nemen. Dit geschiedde, en dus behielden beide reizigers het leven! Twee beambten van den spoorweg hebben armen en beenen gebroken, een derde is van een wagen in de sneeuw geworpen, zonder dat hij eenig letsel ontving. Van de reizigers is er geen van belang gekwetst. Over de oorzaak zijn de gevoelens verschillend. Men zeide dat het sein achterwege is gebleven, en daardoor de Liegnitzer trein vertrokken. Ook had een der locomotieven geene lantaarn.

— Volgens brieven uit deze stad is de nood der wevers in Silezie tot eene schrikbarende hoogte geklommen, en doet voor de treurigste gevolgen vreezen. In dit jaar zijn de aardappelen, het voornaamste voedsel dier lieden, in Silezie bijna geheel mislukt, de duurte van dezelve en van het brood is groot, en bij de uiterste inspanningen kan de vader van een huisgezin ten hoogste vier zilvergroschen per dag verdienen. Dien ten gevolge bevinden zich duizenden in de droevigste omstandigheden en hebben te weinig om te leven, te veel om te sterven. De fabrieken voor den zeehandel hebben nog het meest te doen en geven werk aan velen dier arme menschen, die dikwerf 4 à 5 mijlen moeten loopen, om zich wekelijks garen tot het weven van een stuk te halen. Bijaldien de Staat geen onderstand verleent en de vorst aanhoudt, moet men gebeurtenissen te gemoet zien, die voor de Iersche welligt niet zullen wijken.

ENGELAND.

LONDEN, 25 December.

Volgens een bevelschrift der Koningin moet nu het Parlement den 19den Januarij vergaderen tot het afdoen van onderscheiden dringende en gewigtige zaken.

ITALIË

— Het Ministerie heeft op een der aanzoeken van het Zendelinggenootschap, dat het aan de inboorlingen van Otaheite, die Protestantsche Christenen geworden waren, vrij zou staan, om elders eene wijkplaats te zoeken, geantwoord: dat de Regering aan die zaak de aandacht zou wijden, die ze verdient.

— Meer dan 200,000 arbeiders zijn op dit oogenblik in Engeland werkzaam aan den aanleg van spoorwegen.

— Een Corksch blad meldt, dat twee Commissarissen van Dublin in die stad zijn aangekomen, om onder de behoeftige bevolking van het Graafschap eene som van 5,000 £ uit te deelen, welke de Lord-Luitenant, de voornaamste regeringsbeambten en verscheidene inwoners van Dublin hebben gegeven.

— Eene talrijke vergadering van de voornaamste inwoners van Dublin heeft aldaar den 23sten plaats gehad, met het doel om maatregelen te treffen ter tegemoetkoming van de behoeftige klasse. Er is eene Commissie benoemd om inschrijvingen te verzamelen. Aan het hoofd daarvan staan de Lord-Kanselier, de Katholijke en Protestaatsche Aartsbisschoppen van Dublin, de Lord-Mayor, enz.

— Tegenwoordig leeft in het Iersche Graafschap Tyrone een pachter, die 120 jaren oud is en zonder bril nog kan lezen. Zijne haren dragen nog de oorspronkelijke bruine kleur. Een zijner zonen die bij hem woont, heeft thans den ouderdom van 99 jaren bereikt.

— De Vrije Schotsche Kerk, die hoegenaamd geene toelage uit de Staatskas trekt, en reeds zeer veel moeite heeft om hare kerken, geestelijken en scholen te onderhouden, heeft desniettegenstaande eene som van bijna 3,000 £ bijeengebragt, om in de behoeften der noodlijdende bevolking van de Schotsche Hooglanden en eilanden te voorzien.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 December.

De storm heeft hier eergisteren schoorsteenen neergeveld, ruiten vernield en vele daken van leijen ontbloot, zoodat er vrij wat schade aan gebouwen is veroorzaakt.

— In langen tijd heeft de spaarbank alhier zulke een ongunstig tijdperk niet gehad. In de laatste week zijn 289,498 frs. ingebragt en 1,528,211 frs. 21 c. teruggevorderd.

— Te Brest is in den avonds van 16 December aan boord van het schip van de Kweekelingen voor de zeevaart een zoo verregaand oproer uitgebroken dat zij het schip ten naaste bij hebben afgeloopen en alleen de nacht hen tot rust heeft gebragt. De Zeeprefect heeft den volgenden dag de beklaagden doen vatten en de zaak is aan den Minister van het zeewezen opgezonden.

— Te Ronaan is den 21sten dezer een nieuw huis van vijf verdiepingen, aan hetwelk nog de laatste hand werd gelegd, eensklaps ingestort. Twee timmerlieden zijn zwaar gewond, de verwersbaas is verpletterd, maar zijn knecht wonderbaarlijk gered. Naar dezen zoekende, vond men hem ten laatste aan zijn huis te bed liggende. Hoven aan een ladder staande, vat hij in den val een looden pijp en wordt met deze op het gebroken dak van het naaste huis geworpen. Terstond klimt hij naar binnen, de trap af en naar zijne woning waar hij nog even de kracht overig hield zijn bed te bereiken. Men vleit zich dat de angst hoe vreeselijk ook, in de gevolgen zijne gezondheid niet zal hebben benadeeld.

Den 21den is er weder een huis ingestort, dat nog onder handen was. Gelukkig 's nachts zoodat er niemand in was; een koopman in pleister had het gebouwd zonder eenige medewerking van een Architect.

Zoo zijn er nu binnen 14 dagen drie nieuwe huizen als kaartenhuisjes ingestort. De wijze waarop men vele huizen bouwt, is niet alleen met de wetten in strijd, maar ook tegen alle regels van bouwkunde.

— Te Leyen is den 16den l. een Hollandsch galjoot schip de Vrouw Naatje op een der gevaarlijkste Banken van de baai des Veys gestrand. Het kwam van Hamburg en was geladen met 1200 mud. tarwe, bestemd naar Ronaan. De bemanning is gered en een gedeelte der lading, doch meest beschadigd.

— In het zuiden Frankrijk is veel sneeuw gevallen en de winter heerscht er met ongewone strengheid; te Dragnigua (Dep. Var.) het zuidelijkste departement is de thermometer Reaumur tot 5° onder 0 gedaald. (20° Fahrenheit.)

— Den 23sten is er te Parijs een groote schuit met Amerikaansch meel uit Havre aangekomen. Men wacht te Havre nog vele ladingen graan en meel uit de Vereenigde Staten.

— De Heer Auguste Cherbonneau, een jong beoefenaar der Oostersche Letterkunde, van groote verwachting, die de vertaling van de onuitgegeven: *Duizend en een Nacht*, door Galland begonnen, heeft voortgezet, is door den Minister van Oorlog tot Hoogleeraar te Constantine in Algerie benoemd. Hij heeft zich reeds doen kennen door twee verschillende uitgaven van de Fabelen van Lokman, en door verscheiden letterkundige en geschiedkundige bijdragen uit het Arabisch in het *Journal Asiatique*.

BELGIË

BRUSSEL, 27 December.

De *Moniteur* van heden maakt de wet bekend waarin de begrooting van wegen en middelen over 1847 op de som van 114,673,650 frs. wordt geraamd. De bijzondere ontvangsten, voortvloeijende uit den verkoop van domaniale goederen op de som van 500,000 en de ontvangsten op 14.836,500 frs. Eene wet van dezelfde dagteekening bepaalt de begrooting der uitgaven over 1847 op 14,666,500 fr. Nog wordt de begrooting van de openbare schuld over 1847, door eene wet van dezelfde dagteekening, bepaald op 31,625,337 frs.

— Te Heyst, op den Berg bij Mechelen, is in den avond van den 22sten in het huis van den landman Verhorst, die van rijk bemiddeld gehouden werd, eene bende boosdoeners, die zich het gelaat zwart hadden gemaakt, na de deur opengebroken te hebben, binnengedrongen, en heeft de zuster van de vrouw des landmans, door haar bij hen haard te brengen en te dreigen te zullen verbranden, gedwongen de plaats aan te wijzen, waar geld verborgen was. Zij hebben vervolgens de geheele landboere uitgeplunderd. Twee dier misdadigers waren heden reeds gevat.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, gezien Art. 37 van het Reglement op het vervaardigen, keuren, ijken, her-ijken en gebruiken der Botervaten in Zuid-Holland, 't welk met den 1sten Januarij aanstaande zal worden in werking gebragt;

Gelet op de voordragt van den IJker van het Boter-Vaatwerk alhier, van den 23sten dezer maand;

Brengen bij deze ter kennis der Belanghebbenden, dat voor den ijk en herijk der Boter-Vaten zitting zal gehouden worden in het Locaal der Stads-Waag op de navolgende tijden, als:

Gedurende de maanden Januarij, Februarij, November en December:
Vrijdags, voormiddags van 8 tot 1 ure.

Gedurende de maanden Maart, Augustus, September en October:
Vrijdags, voormiddags van 8 tot 12 ure,
namiddags van 2 tot 5 ure.

Gedurende de maanden April, Mei, Junij en Julij:
Woensdags, voormiddags van 8 tot 12 ure,
Vrijdags, voormiddags van 8 tot 12 ure,
namiddags van 2 tot 5 ure.

Aldus gedaan en gepubliceerd bij HH. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 29sten December 1846.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

Bij den Ondergeteekende is voor de noodlijdende armen der Hervormde Gemeente van *Noordwijk aan Zee* ontvangen: van N. N. *f* 10.—; van B. N. *f* 40.—; van N. N. *f* 10.—; van A. D. V. *f* 4,95; van A. A. *f* 1.—; van G. E. *f* 5.—; van B. L. *f* 5.—; van V. D. H. *f* 3.—; van N. N. *f* 2.50; van N. N. *f* 10.—; van N. N. *f* 5.—. De gelegenheid tot bijdragen van liefdegaven blijft geopend. *De Heer heeft den blijmoedigen gever lief.*

Leyden, 23 *December* 1846. A. VERWEY Bz.
Praeses van het klassikaal bestuur van Leyden.

200ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.
Trekking der Vijfde Klasse.

25ste Lijst. Geene.
26ste » No. 11781 een prijs van *f* 2,500. Nos. 20620, 16879, 7100 en 1989 ieder een prijs van *f* 1,000.
27ste » No. 19401 een prijs van *f* 1,500.
28ste » Nos. 16231, 1891 en 2598 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: F. A. G. L. BOMER, *Luitenant bij het 1ste Regt. Prov.* en Mejufvrouw T. N. E. LE BORGNE,
Echtgenoote van den Heer Pieter Bomer, Kapitein-Generaal Kapitein, Ridder van de Eere Militaire Willems-Orde 4de Klasse, Officier van het Legioen van Eer, Ontvanger te Dordrecht, en Dochter van Mevr. Prentice, Wed. te Bruges, Geb. Dehaut.

LEEUWARDEN, 17 December 1846. *Eenige Kennisgeving.*

Heden verloste van een welgeschapen ZOON, E. VAN DER BREGGEN, hartelijk geliefde Echtgenoot van
WOUBRUGGE, 27 December 1846. M. F. BOOY.
Eenige Kennisgeving.

Heden werd ik met mijne Kinderen in diepen rouw gedompeld, door het overlijden mijner dierbare Echtgenoote Vrouwe ANNE MARIE VAN LELYVELD, in den ouderdom van 54 Jaren, waarvan ruim 22 aan mijn geluk en dat mijner Kinderen waren toegewijd.

LEYDEN, 19 December 1846. W. P. KLUIT.

Heden overleed in den ouderdom van zijne 94 jaren, onze geliefde en geachte Vader ISAAC COSTER, in leven *Oud-Organist der St. Pieters Kerk en Klokkenist dezer Stede.*

LEYDEN, I. T. COSTER,
26 December 1846. uit aller naam.
Algemeene Kennisgeving.

Na eene korte doch hevige ziekte, overleed heden mijn teedergeliefde Echtgenoot HENDRICUS CYSBERTUS ROMYN, in den ouderdom van 30 jaren, tot leedwezen van velen, tot droefheid der wederzijdsche betrekkingen, maar vooral tot bittere smart van mij, die 5 jaren met hem in den gelukkigsten Echt mogt vereenigd zijn. De Algoede schenke mij kracht, om in deze beproeving met gelatenheid te berusten.

LEYDEN, M. E. ROMYN,
27 December 1846. KAPTEIN.

De Apotheek zal bij overvaal onder toezigt van een deskundige worden aangehouden.

Voor de menigvuldige bewijzen van hartelijke belangstelling, mij betoond bij de bevalling mijner Echtgenoote, betuig ik bij deze mijnen welmeenenden dank.

LEYDEN, 30 December 1846. D. L. VAN MARLE.

Voor de hartelijke en menigvuldige bewijzen van deelneming, bij het onlangs afsterven van onze geliefde Zuster, betuigen wij hij deze onzen opregten dank.

A. A. DILLIE,
E. H. V. DILLIE, Geb. SAUTYN KLUIT.

Krachtens Bevelschrift van den Edel Achtb. Heer Regter-Commissaris in het Faillissement van CASPAR BLAETLER, *Goorkeukenhouder*, wonende in de Heeresteeg, worden de Schuldeischers in hoogengenoemd Faillissement, de Pand, Hypotheek of Bevoorregte daaronder begrepen, opgeroepen tot Verificatie hunner Schuldvorderingen, op Woensdag den 6den Januarij 1847, des voormiddags ten 11 ure, ter Vergaderzaal der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*.

De Curator P. C. LEZWYN.

Met 1o. Januarij 1847 zal eene **tweede dagelijksche Briefwisseling** worden geopend met de Steden ***Arnhem*** en ***Nijmegen***, en zullen de Brieven derwaarts ook des avonds van hier vertrekken, op de gewone uren als voor de provincien *Noord-* en *Zuid-Holland* is bepaald, terwijl de met deze post-gelegenheid van daar aankomende brieven gelijktijdig met die door de gewone dagpost aangebragt, zullen worden uitgegeven.

De Directeur van het Postkantoor,
Leyden, 26 *December* 1846. W. P. KLUIT.

Bij **P. ENGELS**, Depothouder van het Nederlandsch Tractaat-Genootschap, zijn uitgegeven, alsmede te bekomen:

N. BEETS, TROOST DER ARMEN, een Lied in hunne woning op Kerstavond, prijs 5 Cents.

BIJBELSCHE ALMANAK 1847, prijs 10 Cents.

ANDRUFF, WOORDEN UIT DEN BIJBEL voor elken dag van het jaar 1847, prijs Ingenaaid 25, in Carton Vergold 40, in Maroquijnen Band en Etui 75 Cents.

PORTEFEUILLE KALENDER 1847, met aanwijzingen der Vertrek-uren van de beide Spoorwegen, Zomer- en Winterdiensten enz., prijs 10 Cents.

KANTOOR-, KAMER- EN TOILET-ALMANAKKEN 1847, à 15, 30 en 40 Cents enz.

KORTSVELD, OUDEJAARS AVOND, ernstige lectuur voor de laatste dagen des jaars, *f* 3.

KANTOOR-BEHOEFTEN, als: *Velin-, Schrijf-, Post-, Teeken-, en Gekleurde Papieren, Overland Mail-Postpapier*, enz., dan ook hier, de bekende *Hart-, Carrespondentie-* en een groot assortiment *Staal-Pennen*, van 20 Cents tot *f* 4 het Gros.

STANDHOUDENDE ZWARTE SCHRIJF-INKT, 40 Cents per Flesch.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 28 DECEMBER.

NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	59⅝	59⅝	59⅝
Dito dito	» 2 »	71⅛	72⅛	71⅛
Dito dito	» 1 »	92⅞	92⅞	92⅞
O. L. Leening	» 4 »	92½		
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	88⅞		
Handel-Maatschappij	» 5 »	177½	177½	177½
Haagsche Waterleiding	» 5 »			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »			
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	» »			
BELGIË, Certificaten	» 4½ »			
Dito Dito	» 2½ »			
Dito, bij Rothschild	» 2½ »			
SPANJE, Leen. bij Aardem van 25 £	» 5 »	21½	21½	
Dito bij dito, onbep. stukken	» 5 »	20½	21	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	31⅞	31⅝	31⅞
Coupons Ardoins	» 5 »	18⅞	18⅞	
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	38⅛	38⅛	
RUSLAND, Obl. Hope 1798 en 1818	» 5 »	106	106	
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	105½		
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »			
Dito bij Horz	» 4 »	88⅞	89	
Dito bij STIEGLITZ & C.	» 4 »	87⅞	88	
Certificaten te Hamburg	» 5 »			
Inschrijving in Assign.	» 6 »	97½		
Certificaten van dito	» 6 »			
POLEN, Certificaten	» 4 »			
Dito Aandeelen met Loting	à 300 *f*			
Dito dito	» 500 »	143		
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» » »			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5 pCt.	102½		
Idem	» 4 »			
Oblig. Metalliek	» 5 »	104⅛	104⅛	
Idem	» 2½ »	57⅛		
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500 *f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250 *f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5 pCt.			
BRAZILIË	» 5 »	68½	68⅝	
ARNHEM	» 6 »			
Dito Bankactiën	» 5 »			
MEXICO	» 5 »	22½	22½	22½
VENEZUELA	» 2 »	40½		

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.